

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

नाशिक-४२२२२२

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)

Advance Certificate Programme for Security Officer

शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक वर्ष: 2021-2022

अनुक्रमणिका

१. केंद्राचा परिचय 3

२. शिक्षणक्रमाविषयी..... 4

- २.१ शिक्षणक्रमाची गरज
- २.२ शिक्षणक्रमाची उदिष्टे
- २.३ शिक्षणक्रमाची संरचना
- २.४ अध्ययन पद्धती
- २.५ कालावधी
- २.६ माध्यम
- २.७ श्रेयांक

३. सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134) 6

- ३.१ अभ्यासक्रम
- ३.२ प्रवेश पात्रता
- ३.३ शिक्षणक्रम शुल्क
- ३.४ मूल्यमापन प्रक्रिया

४. नोंदणी प्रक्रिया 8

५. संपर्कसत्र आराखडा 9

६. अभ्यासकेंद्रे 11

७. विभागीय केंद्रे 14

८. विशेष सूचना/संपर्कासाठी..... 15

१. विद्यापीठाचा परिचय

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाची स्थापना शासनाच्या २० व्या कलमान्वे १ जुलै १९८९ साली करण्यात आली.

सामान्य माणसापर्यंत उच्च, तंत्र आणि व्यवसायिक शिक्षण पोहचविणे. त्यासाठी दूरशिक्षण आणि अत्याधुनिक संज्ञापन तंत्रज्ञानाचा वापर करून नवनवीन उपक्रमांद्वारे जास्तीत जास्त लोकांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे व विद्यापीठला लोक विद्यापीठाचा दर्जा प्राप्त करून देणे, असा आहे. या विद्यापीठाचे ब्रीदवाक्य 'ज्ञानगंगा घरोघरी' आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य असून या विद्यापीठाची ८ विभागीय केंद्रे अमरावती, औरंगाबाद, मुंबई, नागपूर, नाशिक, पुणे, कोल्हापूर, आणि नांदेड या ठिकाणी कार्यरत आहे. या विद्यापीठाची २००० पेक्षा जास्त अभ्यासकेंद्र असून दरवर्षी साधारणपणे ६.५० लाख विद्यार्थी मुक्त विद्यापीठाचा फायदा घेत आहे. या विद्यापीठाने सेनादल, पोलीस, बंदिवान, घर कामगार, दिव्यांग, सफाई कामगार, औद्योगिक कामगार, सुरक्षा रक्षकांसाठी विशेष उपक्रम राबवीत आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचा जगातील 'मेगा युनिवर्स' च्या यादीत समावेश असून या विद्यापीठाला असोशिएशन ऑफ कॉमनवेल्थ युनिवर्सिटी या संस्थेकडून सन २०१९ मध्ये 'क्वालिटी ऑफ लाईफ' हे प्रतिष्ठेचे पारितोषिक प्राप्त झाले आहे. तसेच २००२ मध्ये 'ॲवार्ड ऑफ एक्सलन्स डिस्टन्स लर्निंग एक्सपिरिअन्स' हे पारितोषिक कॉमनवेल्थ ऑफ लर्निंग कॅनडा या संस्थेतर्फे देण्यात आलेला आहे.

१.१ केंद्राचा परिचय

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना व्यवस्थापन मंडळाच्या ठरावानुसार डिसेंबर २०१० मध्ये करण्यात आली. शिक्षणापासून वंचित विशेष लक्ष्यगटांसाठी सामान्य, तांत्रिक, व्यावसायिक आणि रोजगार भिमुख शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देणे तसेच विशेष लक्ष्यगटांकडे आत्मसात असलेली कौशल्ये तपासून प्रमाणित करून certify करणे. या उद्धेशाने सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना करण्यात आली.

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राने सुरक्षा रक्षक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132), ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C133), सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134), केंद्रीय लोकसेवा आयोग व राज्यसेवा पूर्वतयारी अभ्यासक्रम (C146), शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148), मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C149), महिला सक्षमीकरण व विकास प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C162), GST Online प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C164) आणि पालीभाषा साहित्य व व्याकरण प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C165) असे व्यवसाय व रोजगारभिमुख शिक्षणक्रम विकसित केलेले आहे.

२. शिक्षणक्रमाविषयी:

या अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून सर्वसाधारण युवक-युवतींना सुरक्षा रक्षकाची कामे, कर्तव्ये, जबाबदारीची माहिती होईल. आधुनिक सुरक्षा व्यवस्थेची तत्वे व कार्यप्रणाली माहिती होईल. विविध विभागात नोकरी मिळेल. सुरक्षा क्षेत्रात कार्यरत असणाऱ्या लोकांना प्रत्यक्ष सुरक्षा व्यवस्थेची माहिती दिली जाते.

२.१ शिक्षणक्रमाची गरज:

१) नागरी, एम.आय.डी.सी. एरिया तसेच ग्रामीण भागात सुद्धा जीवनात गुन्हेगारीचे वाढते प्रमाण लक्ष घेऊन प्रत्येकजण स्वतःच्या जीविताची व मालमत्तेची सुरक्षा याबद्दल जागृत आहे. आज आपण पाहत आहोत की, सर्वच क्षेत्रात चोरीच्या प्रमाणात वाढ होत आहे. चोरी बरोबरच फसवेगिरी अनधिकृत प्रवेश गुंडगिरी व तत्सम गुन्हे आहेत. त्यामुळे अशा ठिकाणी प्रशिक्षित सुरक्षा अधिकारंची आवश्यता आहे.

२) विविध उद्योगधंदे, दवाखाने, बँक इत्यादी ठिकाणी प्रशिक्षित सुरक्षा रक्षक लागतात. सुरक्षा रक्षकांची मागणी लक्षात घेऊन त्यांच्यावर वचक ठेवण्यासाठी प्रशिक्षित सुरक्षा अधिकारी हवा असतो.

३) इतर शिक्षण कामासोबतच स्व-प्रशिक्षण, स्वरक्षण याचेही ज्ञान हवे त्यामळे असे शिक्षण नियमित महाविद्यालयात मिळत नाही. मग अशा शिक्षणक्रमाची गरज याद्वारे भागविणे.

४) उद्योग समूह मग तो कोणत्याही स्वरूपाचा असो वा मोठा असो तो राष्ट्राच्या उभारणीत प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे हातभार लावत असतो. त्याचे कोणत्याही प्रकारे होणारे नुकसान म्हणजे पर्यायाने राष्ट्राचे नुकसान होय ते टाळणे आवश्यक आहे, म्हणून सदर अभ्यासक्रमाची गरज आहे.

२.२ शिक्षणक्रमाची सर्वसाधारण उद्दिष्टे:

१) सुरक्षा विषयाच्या व्यवस्थापनात सुरक्षा अधिकाऱ्याच्या परिपूर्ण ज्ञानामुळे त्यांच्या कामाचा दर्जा सुधारून त्यांची कार्यकुशलता वाढण्यास मदत होणार आहे.

२) आपल्याला समर्थपणे सामोरे जाण्याची मनोवृत्ती घडविणे आवश्यक आहे. तसेच युद्धकाळात मानवी संरक्षणाचा विचार करून त्यांना प्रशिक्षणाची गरज आहे या अभ्यासक्रमाद्वारे त्यांना प्रात्यक्षिकाद्वारे प्रत्यक्ष ज्ञान मिळेल.

३) अपघातानंतर लगेचच केल्या जाणाऱ्या उपचारांना प्रथोमोपचाराने बरीच मदत मिळेल.

४) कवायत ड्रिल प्रॅक्टिस, डिफेन्स बद्दल परिपूर्ण माहिती आपणास या प्रशिक्षणाद्वारे व अभ्यासक्रमाद्वारे मिळेल.

२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना:

सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमातील अभ्यासक्रमाची मांडणी पुढीलप्रमाणे करण्यात आली आहे. हा शिक्षणक्रम ज्यांनी सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम पूर्ण केला असेल किंवा १२ वी उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध असणार आहे.

सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम - C134

सांकेतांक	अभ्यासक्रम	श्रेयांक
CIS101	सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम - पाठ्यपुस्तिका	६
CIS102	सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम - कार्यपुस्तिका	२

२.४ अध्ययनपद्धती:

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही, अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाणे स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे

१. स्वयं-अध्यनाधिष्ठित इ. पुस्तके.
२. तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन
३. अध्ययन कालांतर्गत मूल्यमापनाची सोय
४. आवश्यक तेथे प्रात्यक्षिकांची संधी
५. आभासी वर्गाची (Virtual Class Room) वेब रेडिओ 'यशवाणी उपलब्धता'
६. दृकश्राव्य केंद्र

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संच E-Book स्वरुपात देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्याला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं- अध्ययन E-Book पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. या पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशा प्रकारे विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदा., उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यांदीच्या सहाय्याने विषयांची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. ह्या पुस्तकांची छपाई विद्यार्थ्याचे अध्ययन सुलभपणे व्हावे या दृष्टीने करण्यात आलेली असते. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाही, तर त्याने पुन्हा तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकले नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवावेत व अभ्यासकेंद्रावरील संपर्क सत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी (संमंत्रक- Counsellor) चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात. विद्यार्थ्याला आपल्या सोयीच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यत: सुटीच्या दिवशी वा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात त्या त्या विषयातील तज्ज्ञ मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे असत नाही. मार्गदर्शकाकडून विद्यार्यांच्या प्रश्नांची/शंकांची उत्तरे मिळवणे, कठीण विषयावर चर्चा- परिसंवाद घडवून आणणे, अंतर्गत मूल्यमापनाच्या माध्यमातून आपल्या प्रगतीविषयी विद्यार्थ्याला माहिती घेता येते. म्हणून संपर्कसत्रांना विद्यार्थ्यांनी उपस्थित राहावे.

विद्यार्थ्याने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतः ची अभ्यास पद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन मिळणाऱ्या वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयांचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यास पद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्याने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे. अभ्यास केंद्रावर कौशल्यावर आधारित प्रात्यक्षिकांचे आयोजन केले जाते.

२.५ कालावधी:

- हा शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधीचा आहे. परंतु जास्तीतजास्त २ वर्षात पूर्ण करता येईल.
- २ वर्षानंतर नोंदणी संपुष्टात येईल व पुन्हा पूर्ण फी भरावी लागेल.

२.६ माध्यम:

- सदर अभ्यासक्रम हा मराठी माध्यमामध्ये उपलब्ध राहील.

२.७ श्रेयांक:

सामान्यतः एका अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्याला ३० ते ३५ घड्याळी तासांचा वेळ लागतो. मुक्त शिक्षणपद्धतीत या अध्ययनतासांचे मापन 'श्रेयांकाच्या परिमाणात केले जाते. ३० ते ३५ अध्ययनतासांचा अभ्यास म्हणजे १ श्रेयांक. या अभ्यासात अध्ययन पुस्तकांचे वाचन, टिपणे काढणे, मनन-चिंतन करणे, प्रश्नोत्तरे लिहिणे, संपर्कसत्रातील मार्गदर्शन, इत्यादींचा समावेश आहे.

आठ श्रेयांकांचा म्हणजेच २०० ते २२५ अध्ययन तासांचा एक अभ्यासक्रम असतो. सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमासाठी एकूण ८ श्रेयांकांचा अभ्यास पूर्ण करावा लागतो. ६ श्रेयांकाचा बौद्धिक व २ श्रेयांकाचा प्रात्यक्षिक पूर्ण करावा लागतो.

३. सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)

३.१ अभ्यासक्रम:

पाठ्यपुस्तिका

घटक - १	सुरक्षा यंत्रणेतील तत्वे, कर्तव्य, कार्य व कार्यप्रणाली
घटक - २	साधन सामग्री/मटेरिअल सुरक्षा
घटक - ३	आग प्रतिबंधक उपाययोजना
घटक - ४	सुरक्षा व्यवस्थेतील आधुनिक उपकरणांचा उपयोग
घटक - ५	सुरक्षा यंत्रणेतील गोपनीय कार्य, हेरगिरी आणि श्वानपथक
घटक - ६	भारतीय दंड विधान संहिता – इंडियन पीनल कोड आणि सुरक्षा
घटक - ७	शिस्त – जबाबदारी गुणसंवर्धन
घटक - ८	आपत्ती व्यवस्थापन व नागरी संरक्षण
घटक - ९	प्रथोमपचार (First Aid)
घटक - १०	शारीरिक आरोग्य शिक्षण

कार्यपुस्तिका

प्रात्यक्षिक क्र - १	सुरक्षा अधिकारी भरती – प्रशिक्षण
प्रात्यक्षिक क्र - २	आपत्ती व्यवस्थापनातील नागरी सरंक्षण संघटना आणि गृहरक्षक दल
प्रात्यक्षिक क्र -३	मानवी आपत्ती – अनुयुद्ध (A) – जैविक युद्ध (B) रासायनिक युद्ध (C) Automatic – Biological – Chemical War
प्रात्यक्षिक क्र -४	प्रथोमपचार –करणे
प्रात्यक्षिक क्र -५	शारीरिक शिक्षण – योगाभ्यास

३.२ प्रवेश पात्रता:

- १२ वी उत्तीर्ण किंवा मुक्त विद्यापीठाची पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण
- सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम उत्तीर्ण
- वयाची १८ वर्षे पूर्ण

३.३ शिक्षणक्रम शुल्क:

विद्यापीठ शुल्क (ऑनलाईन)	: रु.१२००/-
अभ्यासकेंद्र शुल्क (अभ्यासकेंद्रावर भरावे)	: रु. ८००/-
एकूण शिक्षणक्रम शुल्क : रु. २०००/-	

सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम शुल्क विवरण तक्ता :

अ. क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क
(A)	मुक्त विद्यापीठ हिस्सा	**१२००**
१	शिक्षणक्रम नोंदणी शुल्क	१००
२	शैक्षणिक शुल्क	६००
३	परीक्षा/मूल्यमापन व प्रमाणपत्र	४००
४	केंद्र विकसन व परिरक्षण	१००
(B)	**अभ्यासकेंद्राचा हिस्सा**	**८००**
१	अभ्यासकेंद्र प्रमुख	१५०
२	संयोजक	१५०
३	मार्गदर्शक प्राध्यापक	२५०
४	सहाय्यक	१००
५	शिपाई	५०
६	अभ्यासकेंद्रासाठी जागा वर्ग खोल्या, संगणक, इंटरनेट, किरकोळ खरेदी, स्टडी सेंटर, किरकोळ खर्च, आदर, आतिथ्य	१००
	एकूण शुल्क रु.	**२०००**

३.४ पुननोंदणी :

४.१. सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधी आहे. परंतु सदर शिक्षणक्रम जास्तीत जास्त २ वर्षात पूर्ण करता येईल.

४.२. शुल्क

= १,२००/- + १५०/- रु. प्रत्येक विषय

४.३ प्रक्रिया

- नोंदणीची मुदत संपल्यानंतर विद्यापीठ शुल्क भरून परत नोंदणी करता येईल.
- पुननोंदणी फी १,२००/- रु. प्रत्येक बौद्धिक आणि प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रमासाठी शुल्क रु. १५०/- एवढ्या रकमेचे चलन बँकेत भरावे.

३.५ मूल्यमापन प्रक्रिया :

संकेतांक	शिक्षणक्रम	श्रेयांक	परीक्षा	किमान	कमाल	बौद्धिक/प्रात्यक्षिक	किमान	कमाल
CIS101	सुरक्षा अधिकारी	६	अंतिम परीक्षा	४०	१००	अंतिम परीक्षा	३२	८०
						अंतर्गत चाचणी परीक्षा	८	२०
CIS102	प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम	२	प्रात्यक्षिक	-	-	बहिस्थ	१७	५०

शिक्षणक्रम उत्तीर्ण होण्यासाठी बौद्धिक परीक्षेमध्ये १०० पैकी ४० गुणआणि प्रात्यक्षिक परीक्षेमध्ये ५० पैकी १७ गुण स्वतंत्रपणे मिळवणे आवश्यक आहे. अंतिम परीक्षेच्या निकालासाठी अंतर्गत आणि बहिस्थ दोन्ही परीक्षांचे एकत्रित गुण धरले जातील.

४. नोंदणी प्रक्रिया

१) विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेप्रमाणे नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण करावी.

२) ऑनलाईन नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर मिळालेली पावती अभ्यासकेंद्रावर दाखवून आपला प्रवेश निश्चित करावा.

३) nondani@ycmou.digitaluniversity.ac

४) प्रवेशासाठी प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास प्रथम प्राधान्य देण्यात येईल.

५) विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया 7 **जानेवारी** 2022 पासून सुरु होईल.

५. संपर्कसत्र आराखडा

सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम संपर्कसत्र वेळापत्रक

संपर्कसत्र क्र.	दिनांक	वार	वेळ	संपर्कसत्र
1	13/02/2022	रविवार	11.00 ते 2.00	प्रथम संपर्क सत्राचे उद्घाटन आपल्या परिसरातील मान्यवरांच्या हस्ते, अभ्यासकेंद्र फलकाचे उद्घाटन. मुक्त विद्यापीठ म्हणजे काय? या विषयी माहिती देणे. मुक्त शिक्षणपद्धत, पारंपारिक आणि मुक्तशिक्षण पद्धतीतील फरक, परीक्षा पद्धत, संपर्कसत्र म्हणजे काय? या विषयी महिती देणे. आयोजक आणि विद्यार्थ्यांना संपर्कसत्र आराखड्याचे वितरण, ई बुक डाउनलोड करण्याबाबत मार्गदर्शन (एकापेक्षा अधिक शिक्षणक्रम असल्यास प्रथम संपर्क सगळ्यांसाठी समानअसेल)
2	20/02/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	सुरक्षा तत्त्वे, सुरक्षा कर्तव्य, प्राकृतिक सुरक्षा प्रणाली, सुरक्षा कार्य प्रणाली, व्यक्तीगत तपासणी, गस्त पद्धत
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	सुरक्षा अधिकारी भरती प्रशिक्षण
3	27/02/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	माल/मटेरियल/साधन सामग्री सुरक्षा, औद्योगिक अशांतता आणि सुरक्षा विभाग, जमाव व हिंसाचार, बँक कॅश सुरक्षा, अफरातफर व फसवणूक.
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	आपत्ती व्यवस्थापनेतील नागरी संरक्षण संघटना आणि गृहरक्षक दल
4	06/03/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	आगीचे स्वरूप, आगीची व्याख्या विस्तार, आगीचे प्रकार व वर्गीकरण, आग प्रतिबंधक सूचना, आगीची पूर्वसूचना देणारी यंत्रणा व कायम स्वरुपाची उपकरणे, आगीची उपकरणे कोठे व कशी ठेवावीत.
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	मानवी आपत्ती -(B) जैविक युद्ध - (A) अणुयुद्ध - रासायनिक युद्ध (C)Atomic – Biological-Chemical War
5	13/03/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	सुरक्षा व्यवस्थेतील इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे, ध्योक्याची सूचना देणारेआधुनिक उपकरण (Intruder Alarm), क्लोज्ड सर्किट टी.व्ही. (C.C.T.V) – आधुनिक उपकरण, ॲक्सेस कंट्रोल (Access Control) – आधुनिक उपकरण, सिक्युअर चेस्ट – आधुनिक उपकरण, ॲटोमैटिक शेडर – आधुनिक उपकरण, व्हायब्रेशन डिटेक्टर – आधुनिक उपकरण, बायोमेट्रिक डिव्हाईस – आधुनिक उपकरण
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	प्रथमोपचार – गुदमरणे

6	20/03/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	चोरीचे मानसशास्त्र (Psychology of Theft), गोपनीय कार्य (Intelligence), दक्षता (Vigilance), हेरगिरी (Espionage), सुरक्षा उपाययोजना (Security Measures), श्वानपथक (Dog Squad)
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	शारीरिक शिक्षण -योगाभ्यास
7	27/03/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	भारतीय दंड संहिता (IPC) आणि सुरक्षा, भारतीय दंड संहिता (IPC) आणि पोलीस कायद्याने ज्ञान, फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे, चोरी (Theft), पुरावा व कोर्ट प्रोसीजर, चौकशी कशी करावी.
8	03/04/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	व्यक्तीमहत्त्व प्रभाव, सुसंवाद, सुरक्षा विभाग आणि शिस्तीचे महत्त्व, सुरक्षा व्यवस्थापन, सुरक्षा कर्मचाऱ्यांसाठी आचारसंहिता.
09	10/04/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	आपत्तीचे प्रकार, आपत्ती अभ्यासाचे महत्त्व, नैसर्गिक आपत्ती, नागरी संरक्षण, होमगार्डस.
10	17/04/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	प्रथमोपचार (First Aid), प्रकल्प औद्योगिक , कारखान्यातील अपघात, सनस्ट्रोक (Sunstroke), भाजणे (Burns), विजेचा धक्का लागल्यास, बेशुद्ध पडल्यावर काय कराल ?, हार्ट अॅटक/ हृदयघात (Attack Heart), दंशाचे प्रकार व विषबाधा.
11	24/04/2022	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौध्दिक)	आरोग्य शिक्षणाचा उद्देश, रुधिराभिसरण व दमदारपणा, स्नायूंची ताकद व दमदारपणा, सूर्यनमस्कार व योगाभ्यास.

आयोजित संपर्कसत्राच्या दिवशी शासकीय सुट्टी किंवा सन आल्यास तो अभ्यासक्रम पुढील संपर्कसत्राच्या दिवशी पूर्ण करून घेणे.

६. अभ्यासकेंद्रे

Certificate Programme in Security Officer (C134)				
Regional Centre Name	**Sr. No.**	**Study Centre Code**	**Study Centre Name**	**Study Centre Head/Coordinator Contact Details**
Amravati	1.	1392A	**College Of Management, Khamgaon** (Behind St. Anns School, Shelgaon (U), Shegaon Road, Khamgaon, 444303) **Tal- Khamgaon, Dist-Buldhana**	Mrs. R. T. Chavan (Head) 9423445566 uddan1122@gmail.com Mr. S. P. Jadhav (Coordinator) 9960965566 ycmousc1392a@gmail.com
	2.	14117	**Gurukul Arts Jr. College, Javala** (At. Jawala Post. Jawala Tal. Arni Dist. Yavatmal, Khandala Road, 445105) **Tal- Arni, Dist- Yavatmal**	Dr. Amardip Bansidhar Bajpeyee (Head) 8275556217 ycmousc14117@gmail.com Prof. A. B. Thakur 9975379166 anantsinhthakur@gmail.com
Aurangabad	3.	2105A	**Vasantrao Naik College** (Jalna Road, Cidco Aurangabad, 431001) **Tal- Aurangabad, Dist- Aurangabad**	Dr. Jagdish V. Bharad (Head) 9420405048 ycmousc2105a@gmail.com Mr. Anil Jamkar 9421687462 ycmousc2105a@gmail.com
	4.	2668A	**Maharana Bahuuddeshiya Vikas Mandal Barshi Sanchilit YCM Mahavidyalaya Yadshi** (Yadshi, Latur Barshi Road, Yadshi 413508) **Tal- Osmanabad, Dist- Osmanabad**	Pawar Amol Ramdas (Head) 8329090464 mbvmbarshi2017@gmail.com Mr. Sunil Bansode (Coordinator) 9529073131 mbvmbarshi2017@gmail.com
Nashik	5.	51214	**Adv. M.N. Deshmukh Arts, Science And Commerce College** (Rajur, Tal- Akole, Dist- A.Nagar, 422604) **Tal- Akole, Dist- Ahmednagar**	Prof. Dr. B. Y. Deshmukh (Head) 8766573007 dr.bydeshmukh@gmail.com Prof. N. R. Lahamge (Coordinator) 9325747700 lahamgenr@gmail.com Prof. S. S. Parate (Technical Assistant) 9762903465
	6.	5277A	**SSVPS Bhausaheb N. S. Patil Arts And Commerce College** (Deopur, Dhule, 424001) **Tal- Dhule, Dist- Dhule**	Dr. Manohar Tukaram Patil (Head) 9860935432 nashik5277a@gmail.com Mr. Devidas Lohalekar (Coordinator)

				9325985849
	7.	5297A	**Kala, Vaanijya Va Vidnyan Mahavidyalaya Shindkheda** (Station Road, Near Bijasani Mangal Karyalay, Shindkheda) **Tal- Shindkheda, Dist- Dhule**	Dr. T. M. Patil (Head) 9420373915 ycmssvps@gmail.com Mr. G. B. Borase (Coordinator) 7507243593
	8.	5204A	**Jijamata Education Society`S Arts, Science And Commerce College** (Shikshak Colony, Waghoda Road, Nandurbar, 425412) **Tal- Nandurbar, Dist- Nandurbar**	Dr.Tarachand Amber More (Head) jessycmou@gmail.com Dr. Satish Deore (Coordinator) 9422235957 satishvdeore@gmail.com
	9.	54474	**Boss Security And Services** (3rd Floor Ravi Chember, Sharanpur Road Canada Corner Nashik, 422002) **Tal- Nashik, Dist- Nashik**	Mr. Prashant Sudhakar Kale (Head) 8888233330 chairman.bossindia@gmail.com
	10.	52157	**Gangamai Education Trust`S Arts, Commerce & Science College** (Mumbai Agra Highway No. 3, At Post- Nagaon, Opp. To HP Petrol Pump, 424005) **Tal- Dhule, Dist- Dhule**	Dr. Sakharam Ramdas Patil (Head) 9421530659 gangamaisenior.58@rediffmail.com
	11.	54279	**Arts And Commerce College, Kalvan** (Manur, Tal- Kalwan Dist- Nashik, 423501) **Tal- Kalvan, Dist- Nashik**	
	12.	6321A	**Manikchand Dhariwal Institute Of Management And Rural Technology** (Shirur (Ghodnadi), Tal- Shirur, Dist- Pune, 412210) **Tal- Shirur, Dist- Pune**	Mr. Nandkumar Shrirangrao Nikam (Head) nsnikam03@gmail.com Mr. Chandrakant S. Dhapte (Coordinator) 9822749899 rcpycmou6321a@gmail.com csdhapte1@gmail.com
	13.	62333	**Maharashtra Vidyarthi Sahayak Mandal** (484, Sadashiv Peth, Tilak Road, Opposite New School, Pune 411030) **Tal- Pune, Dist- Pune**	Mr. Prathamesh Vikas Abnave (Head) 9823232573 rcpycmou62333@gmail.com
	14.	62549	**Kai Bhagubai Pingale Arts & Commerce Night College, Chakan** (A/P- Chakan, 94/1B, Near Chakreshwar Temple) **Tal- Pune, Dist- Pune**	Dr. Shobha Ingawale (Head) 9850055155 nsct2006pune@gmail.com

Nanded	15.	8576A	**Digambarrao Bindu Mahavidyalaya** (Tamsa Road Bhokar, Tal- Bhokar Dist- Nanded, 431801) **Tal- Bhokar, Dist- Nanded**	Mr. Radhakrishna Hoge(Head) 8668836442 db.college@rediffmail.com Dr. Panjab Chavan (Coordinator) 9405384251
	16.	85150	**Shri Datt Junior College, Naygaon** (AT Post- Naygaon, Dist- Nanded, D. B. Patil Campous Naigaon, Tal- Naygaon, Dist- Nanded 431709) City- Naygaon, Tal- Naygaon, Dist- Nanded	Dr. S. B. Ingale (Head) 9423306075 sharadingale30@gmail.com Dr. L. V. Talne (Coordinator) 9665829511 ycmou85150@gmail.com
	17.	85198	**Netaji Subhash Chandra Bose College Of Agriculture, Markhel** (A/P- Markhel, Nanded- Bidar Road, 431718) **Tal- Deglur, Dist- Nanded**	Dr. R. S. Mule (Head) 9323407933 drrajmule@gmail.com Prof. A. A. Waghmode (Coordinator) 9665116571 ajinath63@gmail.com
	18.	85222	**Mata Ratneshwari Sewabhawi Shikshan Sanstha, Zari Sanchalit Shri Guru Gonvindsinghji Mahavidyalala** (At- Zari, Post- Vishnupuri, 431606) **Tal- Loha, Dist- Nanded**	Dr. Chilpimpare Anil Balajirao (Head) mrssnanded@gmail.com Mr. Sachin Zari (Coordinator) 9923359777

७. विभागीय केंद्रे

१. अमरावती
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
अमरावती विभागीय केंद्र
व्ही.एम.व्ही. रोड वलगाव,
अमरावती - 444 604
दूरध्वनी क्रमांक 0721-2531444

२. औरंगाबाद
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
औरंगाबाद विभागीय केंद्र
सर्व्हे क्र. 41, नंदनवन कॉलनी, छावणी,
औरंगाबाद - 431 002
दूरध्वनी क्रमांक 0240-2335798/2356826

३. मुंबई
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
मुंबई विभागीय केंद्र
जगनाथ शंकरशेठ नगरपालिका शाळा,
दुसरा मजला, फ्रेयर ब्रिज (दक्षिण), नाना चौक,
ग्रँट रोड (पश्चिम), मुंबई - 400 007
दूरध्वनी क्रमांक 022-23874186/23813256

४. नागपूर
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नागपूर विभागीय केंद्र
सुभेदार हॉल, विद्यापीठ क्रीडा क्षेत्र, लॉ कॉलेज
कॅम्पस, अमरावती रोड, रविनगर चौक,
नागपूर - 440 001
दूरध्वनी क्रमांक 0712-2553724/25

५. नाशिक
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नाशिक विभागीय केंद्र
जुनी निगम इमारत, दुसरा मजला, नवीन पंडित
कॉलनी, शरणपुर रोड, नाशिक - 422 002
दूरध्वनी क्रमांक 0253-2317063

६. पुणे
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
पुणे विभागीय केंद्र
शाहीर अण्णाभाऊ साठे शाळागृह,
महानगरपालिका शाळा क्रमांक 5 (मुलांचे
वसतिगृह), 654, सदाशिव पेठ, कुमठेकर मार्ग,
पुणे - 411 030
दूरध्वनी क्रमांक 020-24491107

७. कोल्हापूर
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
कोल्हापूर विभागीय केंद्र
शिवाजी युनिव्हर्सिटी कॅम्पस, पोस्ट ऑफिस
जवळ, विद्यानगर, कोल्हापूर - 416 004
दूरध्वनी क्रमांक 0231-2607022

८. नांदेड
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
02462-259940/50
मुक्त विद्यापीठ, नांदेड प्रादेशिक फॅक्स 02462-
259940
केंद्र, सी/ओ, श्रीमती. इंदिरा गांधी
प्राध्यापक महाविद्यालय, लातूर फाटा,
वासरणी रोड, नांदेड- 431603.

८. विशेष सूचना/संपर्कासाठी

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
ज्ञानगंगोत्री, गोवर्धन, गंगापूर धरणाजवळ, नाशिक
नाशिक-४२२२२२, दूरध्वनी : (०२५३) २२३०३३५
ई-मेल - ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac
Website- http://ycmou.digitaluniversity.ac

प्रा. प्रकाश अतकरे, प्रमुख, शैक्षणिक व्यवस्थापन
सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र (CCSI)
Mo. No: 9422247286
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. कैलास मोरे, सहयोगी सल्लागार (CCSI)
ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C133)
केंद्रीय लोकसेवा आयोग व राज्यसेवा पूर्वतयारी अभ्यासक्रम (C146)
Mo. No: 9021422479
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्रीमती. माधुरी खर्जुल, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
सुरक्षा रक्षक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132)
सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)
Mo. No: 8668279088
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्रीमती. निरुबेन पटेल, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
महिला सक्षमीकरण व विकास प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C162)
Mo. No: 7798261002
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. राहुल नवले, संयोजक, शैक्षणिक व अभ्यासकेंद्र व्यवस्थापन (CCSI)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C149)
Mo. No: 8999980785
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

नोंदणीबाबत संपर्कासाठी :
सहाय्यक कुलसचिव
नोंदणी कक्ष य.च.म मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
Phone: (0253) 2230580
Email: nondani@ycmou.digitaluniversity.ac

परीक्षेबाबत संपर्कासाठी :

सहाय्यक कुलसचिव परीक्षा कक्ष-२
परीक्षा विभाग य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
Phone: (0253) 2230058, 9403774784
Email: patil_sm@ycmou.digitalunversity.ac

(परीक्षेसाठी अभ्यासकेंद्राची यादी विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल.)